

LBRIS

Adina Grigore

We know
books

Nicoleta-Sonia Ioniță

Cristina Ipate-Toma

Gramatica limbii române

clasa a III-a

Editura Ars Libri

CUPRINS

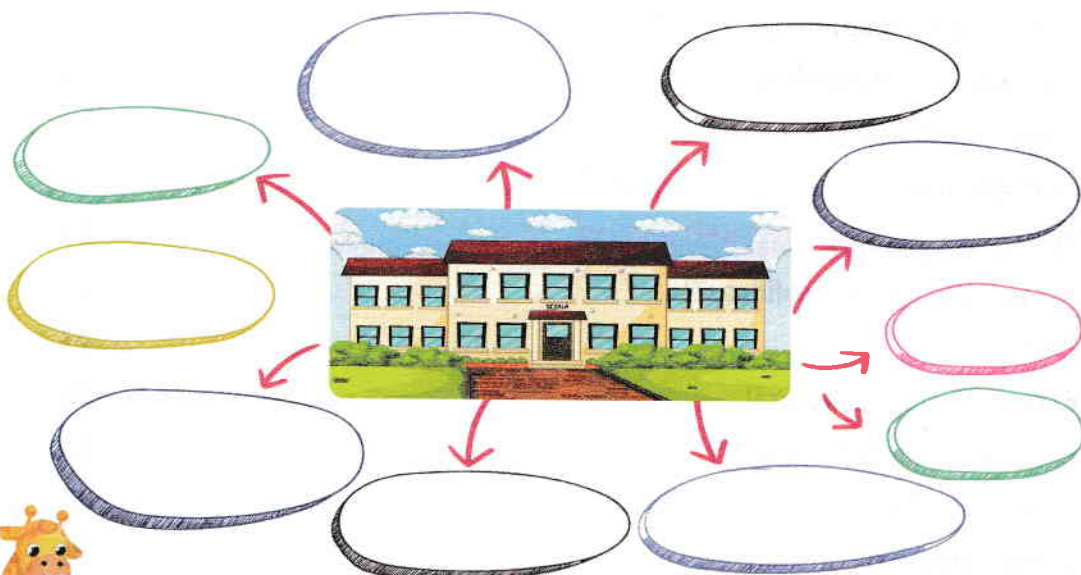
CUVÂNTUL	4
Recapitulează și consolidează!	9
Evaluare	10
Exersează și recuperează!	12
Exersează și aprofundează!	14
INTUIREA SUBSTANTIVULUI	17
INTUIREA NUMĂRULUI SUBSTANTIVELOR	20
INTUIREA GENULUI SUBSTANTIVELOR	23
Recapitulează și consolidează!	26
Evaluare	27
Exersează și recuperează!	29
Exersează și aprofundează!	33
INTUIREA ADJECTIVULUI	36
Recapitulează și consolidează!	41
Evaluare	42
Exersează și recuperează!	44
Exersează și aprofundează!	47
INTUIREA PRONUMELUI PERSONAL	50
Recapitulează și consolidează!	57
Evaluare	59
Exersează și recuperează!	61
Exersează și aprofundează!	65
INTUIREA VERBULUI	68
Recapitulează și consolidează!	76
Evaluare	77
Exersează și recuperează!	79
Exersează și aprofundează!	84

- Sunetul, litera, vocale și consoane
- Silaba
- Cuvântul
- Despărțirea în silabe
- Propoziția
- Semne de punctuație
- Sensul cuvintelor: cuvinte cu sens asemănător/opus
- Folosirea cuvintelor în contexte noi de comunicare

CUVÂNTUL

1. Brainstorming

Scrie zece cuvinte care se referă la școală, apoi alcătuiește propoziții cu acestea.

Să ne amintim!

Sunetul este cea mai mică parte rostită a unui cuvânt.

Litera este semnul grafic al sunetului. Aceasta se vede și se scrie.

În limba română, sunetele a, e, i, o, u, ă, î(â) sunt vocale.

Consoanele sunt sunetele: b, c, d, f, g, h, j, l, m, n, p, r, s, ș, t, ț, v, z.

Cuvântul este unitatea de bază a vocabularului care are: o formă (totalitatea sunetelor sau a literelor din care este alcătuit), unul sau mai multe sensuri.

Cuvintele sunt elemente de bază ale comunicării și sunt alcătuite din silabe.

Silaba este un sunet (o vocală) sau un grup de sunete (în care se află cel puțin o vocală), care se pronunță cu o singură deschidere a gurii.

2. Scrie în ordine alfabetică următoarele cuvinte, apoi notează cu **V** (vocale) și cu **C** (consoanele): toamnă, septembrie, vacanță, flori, ghiozdan, colegi, dar, amintire.

Blank writing lines for the first part of the exercise.

Blank writing lines for the second part of the exercise.

3. Activitate în perechi

Împreună cu un coleg, realizează corespondențe între cuvintele care au același număr de silabe.

oboseală
profesor
informație
clasa
zâmbet
clădire
recreație
învățător

prietenie
mobilierul
copil
țară
eveniment
zăpadă
notează
manual

4. Identifică alte cuvinte prin înlocuirea primului sunet din cuvântul car.

Model: car ~ sar

car ~ _ar ~ _ar ~ _ar ~ _ar ~ _ar ~ _ar

5. Găsește sensuri ale cuvântului car și alcătuiește propoziții cu acesta.

Joc

6. Cuvântul nou

Formați 2 echipe. Fiecare echipă desparte în silabe cuvintele de mai jos, apoi înlocuiește prima silabă a fiecărui cuvânt cu altă silabă/literă, în așa fel încât să obțină cuvinte noi. Câștigă echipa care, în timp de 5 minute, reușește să obțină cele mai multe cuvinte noi.

Echipa 1

mochetă
stradă
sare
fetele
prunele

Echipa 2

clară
brumă
zilele
soarele
vesele

7. Scrie câte două cuvinte din: una, două, trei și patru silabe.

---

8. Precizează numărul de litere și de sunete ale fiecărui cuvânt.

poveste $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

cireșe $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

George $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

ghiozdan $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

haină $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

toamnă $\begin{cases} \square \text{ litere} \\ \square \text{ sunete} \end{cases}$

9. După model, notează cu x în dreptul cuvintelor din tabel, conform descrierii corespunzătoare:

Cuvântul	denumește un obiect (lucru)	exprimă o însușire	denumește un fenomen al naturii	exprimă o acțiune	ține locul unui nume
Ce exprimă? Ce denumește?					
zăpadă					
stilou	X				
curajos					
Matei					
scrie					
tu					

10. Colorează în fiecare șir casețele care conțin:

a) Nume de persoane

Sonia	Diana	Vlad	cerb	Irina	Ovidiu	Ștefan
-------	-------	------	------	-------	--------	--------

b) Nume de țări

Argeș	Franța	România	București	Dunăre	Bulgaria	Spania
-------	--------	---------	-----------	--------	----------	--------

c) Nume de orașe

baltă	Cluj - Napoca	Italia	Iași	Craiova	Pitești	Târgu Mureș
-------	---------------	--------	------	---------	---------	-------------

d) Nume de flori

trandafiri	violete	vinete	ghiocei	pere	panseluțe	crini
------------	---------	--------	---------	------	-----------	-------

e) Nume de animale

urs	chitară	girafă	câine	hipopotam	veveriță	minge
-----	---------	--------	-------	-----------	----------	-------

Să ne amintim!

Propoziția este o comunicare orală sau scrisă, care are un înțeles. Este alcătuită din cuvinte. Primul cuvânt din propoziție se scrie întotdeauna cu literă inițială mare.

La finalul acesteia se pune unul dintre **semnele de punctuație**:

- semnul punct (.);
- semnul întrebării (?);
- semnul exclamării (!).

11. Dezvoltă propozițiile, adăugând întâi un cuvânt, apoi două, trei sau mai multe cuvinte.

* A venit toamna.

---

* Vine vacanța.

---

12. Separă cu o linie cuvintele, astfel încât să obții propoziții, apoi scrie-le.

* copiii au observat schimbările din natură

---

* în luna septembrie începe un an școlar nou

---

* Gheorghiță și Nicola ecaută cărți cu povești la biblioteca școlii.

---

13. Cuvinte amestecate

Aranjează cuvintele pentru a forma o propoziție. Pune la final, pe rând, semnele (.), (?), (!). Citește aceste propoziții.

* bunica, o, spune, poveste

---

* fermecat, al, glasul, i-a, bunicului, blând

---

14. Realizează corespondența între cuvintele cu înțeles asemănător.

curajos

vesel

arbore

aromă

îngândurat

copac

mireasmă

îngrijorat

fericit

viteaz

15. Scrie cuvinte cu sens opus pentru:

- a răsări _____
- a coborî _____
- a plânge _____
- grele _____
- zgomot _____
- târziu _____
- aproape _____
- a îngheța _____

Descoperă!

Descoperă și reține sensurile următoarelor cuvinte:

a) nouă – **Nouă** ne place rochia cea **nouă** de catifea.

Copilul a colorat cifra **nouă**.

b) minte – Ioana are o **minte** ageră.

Băiatul își **minte** colegii.

c) mai – Luna **mai** este denumită luna florilor.

Am **mai** ascultat povestea Degețica.

Tata a cumpărat un **mai** nou, pentru a-l folosi în grădină.

16. Alcătuieste propoziții cu sensurile cuvintelor *nouă*, *minte*, *mai*.

Recapitulează și consolidează!

1. Cuvintele sunt alcătuite din...
a) consoane;   b) silabe;   c) dicționar.
• Propozițiile sunt formate din...
a) vocale;   b) litere;   c) unul sau mai multe cuvinte.
2. Propoziția *Furnica harnică adună multă hrană.* este alcătuită din:
a) 4 cuvinte;   b) 5 cuvinte;   c) 3 cuvinte.
3. Cuvântul care exprimă o însușire este:
a) gingașă;   b) arbore;   c) aleargă.
4. Cuvântul **orar** are înțeles asemănător cu:
a) program;   b) oră;   c) agendă.
5. Cuvintele **ploaie, vânt, ceață** denumesc:
a) obiecte/lucruri;   b) ființe;   c) fenomene ale naturii.
6. Cuvintele **scrie, calculează, se joacă** exprimă:
a) acțiuni;   b) însușiri;   c) emoții.
7. Cuvântul **adevăr** are sens opus cuvântului:
a) vorbi;   b) minciună;   c) curaj.
8. Sunt scrise doar cuvinte care denumesc obiecte/lucruri în seria:
a) ghiozdan, fereastră, laptop, floare;
b) computer, florărie, a înflori, ghiozdan;
c) carte, ghiozdan, laptop, frumoasă.
9. Propoziția *Să fii curajos!* este:
a) enunțiativă;   b) exclamativă;   c) interogativă.
10. Despărțirea corectă în silabe este:
a) re-ca-pi-tu-la-re;   b) rec-a-pi-tu-la-re;   c) recap-itu-la-re.

Evaluare

1. Scrie câte trei cuvinte potrivite cerințelor din tabel:

nume de persoane	nume de țări	nume de plante	nume de orașe	nume de ape

2. Precizează numărul de cuvinte din fiecare propoziție.

- a) Mirosul florilor este minunat.
- b) Ioana aleargă.
- c) Ei sunt cumiți.

3. Rescrie propozițiile, înlocuind cuvintele evidențiate cu altele care au înțeles asemănător.

a) **Școlarul învață** limba engleză.

---

b) **Ramura pomului s-a frânt.**

---

c) **Vestea se transmite rapid.**

---

4. Unește cuvintele cu sens opus.

întuneric

tristețe

gălăgie

a încurca

a strânge

a descurca

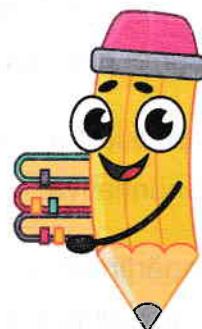
mâhnire

liniște

lumină

bucurie

a risipi

5. Scrie fiecare cuvânt de mai jos pe rândul corespunzător.

• *opt, vorbește, frumos, Luca, tunet, copil, telefon, douăzeci, citește, blând, Maria, brumă, cal, trei, stilou, optsprezece, ceață, furnică, dansează, Carol, ochelari, cuminte.*

a) însușiri: _____

b) lucruri: _____

c) nume: _____

d) acțiuni: _____

e) ființe: _____

f) fenomene ale naturii: _____

g) numere: _____

6. Completează propozițiile, folosind cuvinte care denumesc/exprimă:

a) **însușiri** → Mihai este un băiat _____ și _____.

b) **acțiuni** → La festival, Ana _____ și _____.

c) **fenomene ale naturii** → S-a pornit _____.

d) **nume de persoane** → _____ și _____ joacă șah.

7. Alcătuieste propoziții în care cuvântul copil să se afle la început, în interior și la final.

_____

_____

_____

_____

_____

Barem

1. Exemple: nume de persoane: Ina, Violeta...; nume de țări: România, Spania...; nume de planete: Jupter, Marte...; nume de orașe: Sibiu, Alba Iulia...; nume de ape: Olt, Mureș...;

2. a) 4; b) 2; c) 3;

3. a) 2 cuvinte; b) 3 cuvinte; c) 3 cuvinte;

4. întuneric – lumină; tristete – fericire; gălăgie – liniște; a încurca – a descurca;

5. a) 3 cuvinte (frumos, blând, cuminte); b) telefon, stilou, ochelari; c) Luca, Maria, Carol; d) vorbește, citește, dansează;

6. Exemple: a) silltor, vesel; b) cântă, dansează; c) zăpadă; d) Anca, Marcu;

7. Exemplu: Copilul învătă; În clasă copilul este isteț; Astăzi am vorbit despre copil.

FB: 59 – 62 răspunsuri corecte; B: 54 – 58 răspunsuri corecte; S: 49 – 53 răspunsuri corecte.